

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifi. — Pis-
ma imajo vprašanje naj
se priloži znamko za od-
govor. — Neprankirana
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Koroškovski
ulici št. 7. — Telefon
n. št. 2508. — Račun-
ori poštne hranilne!
št. 14.194.

Kmetijski list

Zastopniki slovenskih občin pri kralju.

V nedeljo, 12. januarja so se poklonile delegacije Dravske, Drinske in Dunavske banovine Nj. Vel. kralju v Beogradu. Po govori in pozdravih zastopnikov banovin je imel kralj sledeč nagovor na delegate:

Gospodje predsedniki!
Gospodje!

Od srca se vam zahvaljujem za lepe pozdrave in za izraze zvestobe in udanosti.

Posebno mi je drago, da vas vidim v svojem domu in da vas lahko pozdravim skupno kot predstavnike drinske, dravske in dunavske banovine.

S posebnim zadovoljstvom pa slišim od vas, kakor sem te dni slišal tudi od predstavnikov ostalih banovin, da je prebivalstvo pravilno razumelo in pojnilo potrebo izpremembe v državni upravi. Drago mi je, ker se uvideva, da se je krenilo na boljšo pot, na pot čvrstega, mirnega razvoja in napredka kraljevine Jugoslavije.

Moja želja in moja prizadevanja gredo za tem, da se vse zdrave sile usmerijo h konstruktivnemu delu v polni enakosti, ravnopravnosti ter v bratski ljubezni, da bi se

mogle razviti vse lepe posebnosti našega sposobnega naroda.

Moja skrb je, da kraljevska vlada in vsi javni organi s svojim delom in pravičnim izvajanjem zakonov utrejo pot ugodnim pogojem za napredek in blaginjo poedincev, kakor ostalih zajednic, udruženj, občin, srezov in banovin, h katerim pripadate.

Naš narod zasluži zaradi svoje delavnosti in svojih vrlin ter zaradi žrtev, ki jih je do prinesel za pravico in pravičnost ter za skupno kulturo in srečno življenje, da lahko v miru živi in da se gospodarsko in kulturno razvija in utrjuje.

Ponesite moje kraljevske pozdrave na svoje domove in vsemu dragemu prebivalstvu vaših banovin.

Recite, gospodje, med potjo in doma recite vsem in vsakomur, da vas nobene meje, niti razdvojenost v preteklosti, niti Dunav, Sava ali Drina ne bodo več razdvojile, marveč da vedno spajajo in združujejo narodni interesi in narodne duše v nerazdeljivo celoto — Jugoslavijo, ki je nikoli nihče ne bo mogel razdvojiti.

S temi željami vas pozdravljam! — Živeli!

Po volitvi je dobil besedo glavni tajnik Mednarodnega kmečkega urada v Pragi, bivši minister g. Mečiř, ki je izvajal:

»Dragi brati kmetje! Prihajam k vam v imenu Mednarodnega agrarnega biroja, pa tudi v imenu čehoslovaške republikanske kmečke stranke, da vam sporočim njihove pozdrave in pa vašemu pomembnemu kongresu. Vi slavite namreč 30-letnico svoje kmečke organizacije. Mednarodni agrarni biro je ponosen, da more prištevati velikega Stambolijskega med svoje soustanovitelje. Mi si prizadevamo, da nadaljujemo započeto delo v njegovem duhu, da uresničimo veliko idejo mednarodne kmečke organizacije. Organizacija, katere soustanovitelj je bil on, se danes razteza od severnega Ledenege morja do Egejskega in od Atlanskega oceana do Črnega morja. Vse organizacije se vesele vašega kongresa.

Čehoslovaška kmečka stranka je komaj pred enim mesecem izšla kot zmagovalka iz velikega boja, v katerem je dobila nad 1 milijon 250.000 glasov. Boriti se je morala na desno in na levo, a zmagala je, tako da je danes najmočnejša stranka v čehoslovaški republiki. Vladna kriza in pa okolnost, da smo pozno zvedeli za vaš kongres, je vzrok, da nismo mogli poslati več delegatov, da bi vam sporočili naše čestitke in želje.

Kakšne želje pa? Kaj vam želimo? Jaz mislim, da leži odgovor na to vprašanje že v naši kmečki ideologiji. Kmečke organizacije so bile ustanovljene, ko smo spoznali, da kmet ne sme biti več lestvica, po kateri bi drugi ljudje plezali do moči, ki se najprej oklepajo in naslanjajo na kmeta, potem ga pa teptajo z nogami, ko so dosegli svoj cilj. Takrat smo spoznali, da morajo v agrarnih državah imeti prvo besedo kmetje. Kmetom pa državna oblast ne bo izročena, če ne dokažejo svoje sposobnosti za vlado s svojo lastno organizacijo.

Kakšna pa mora biti organizacija, da napreduje? Organizacija mora stati na dveh nogah: imeti mora svojo ideologijo in mora biti složna.

Kmečko ideologijo so nam ustvarili naši veliki voditelji in kmetje so jo odobrili. Od te naše ideologije ne smemo kreniti niti na desno niti na levo. Kdor se od nje oddalji, ruši slog in disciplino. Agrarizem bi zapeljali lahko na stranpota le naši sovražniki.

Druga naša opora je sloga. Mislim, da govorim v imenu vsega poljedelskega sveta, če vam izrazim svoje veselje nad tem, da se je posrečilo bolgarski kmečki pokret zopet ujediniti. Večno je res to, kar je napisano na vašem parlamentu: Sloga jači!

Nočem posegati v preteklost. Eno stvar pa bi le rad omenil. Nas vse je bolelo srce, ko smo na svojem zadnjem kongresu videli med nami Fince in Francoze, Rumune in Nemce, vas pa nismo videli, čeprav je bil soustanovitelj našega biroja — Bolgar!

Enotnost ideologije (naziranja), enotnost vodstva in enotnost discipline mora najti svoj izraz v enotnosti organizacije. Organizacija je nemogoča, če so voditelji nesložni, ali pa če je ljudstvo nesložno. Nesložni generali so pogin za armado, nesložne armade pa tudi naj-

Jubilejni kongres bolgarske Zemljedelske Zveze.

Dne 21. novembra preteklega leta je obhajala bolgarska Zemljedelska Zveza 30-letnico svojega obstoja. Slovesnosti se je udeležilo nad 3000 zastopnikov in kmetov iz cele Bolgarije, zborovali pa so v Sofiji. Poročilo o tem zborovanju je zelo zanimivo za spoznavanje in oceno razmer v Bolgariji, objavlja pa je v najnovejši številki »Mednarodnega agrarnega biltena (poročila)«, ki izhaja v Pragi.

Poročilo izvaja sledeče:

»Koncem tega leta bo minulo 30 let, odkar se je ustanovila ena prvih kmečkih organizacij v Evropi, bolgarska Zemljedelska Zveza. Zato je imel letošnji kongres bolgarskih kmetov še svoj poseben pomen, tem bolj, ker je po dogih letih bolgarska vlada letos prvič dovolila, da se sestane kongres v bolgarskem glavnem mestu.

Znano je, da je bila po umoru ministrskega predsednika Stambolijskega in po državnem prevratu od leta 1923. bolgarska Zemljedelska Zveza obsojena na politično pasivnost. Razne druge intrige so povzročile, da je začela organizacija vsaj navidezno razpadati, v resnici pa se to ni zgodilo, kajti kmalu se je pokazalo, da so bolgarski kmetje ostali zvesti svoji organizaciji. Na drugi strani pa se je opazila neka nervoznost v vodstvu, ki je dovedla tekom časa tudi do večjih sporov.

Kriza je bila posebno huda lansko zimo. Bolgarska Zemljedelska Zveza je čez noč do-

bila dva tajnika, g. Jordanova in g. Bajeva, in pa dva izvršna odbora. Začela sta izhajati tudi dva lista, ki sta se oba imenovala »Zemljedelsko Zname« (kmečka zastava).

Mi smo se prestrašili, ko smo to zvedeli, še bolj prestrašeni so pa bili bolgarski kmetje. Pojavile pa so se naenkrat organizacije, ki so izjavile same od sebe, da ne marajo niti o prvem niti o drugem krilu nič slišati, pač pa da so zveste narodni bolgarski enotni kmečki zvezi. Ta pokret je postajal vedno močnejši in v raznih okrajih so začeli izdajati časopise, kjer so izjavljale posamezne organizacije, da se mora 30-letnica obhajati v slogi vseh kmetov.

Volja kmečkega naroda je bila tako močna, da so se kmalu začeli poskusiti zblizevanja obeh skupin in nevtralecev. Vse organizacije so se obnovile in z veseljem ugotovljamo, da se je vršil kongres 21. novembra v znamenju sloge. Na kongresu je bilo okoli 3000 delegatov.

Govor češkega ministra Mečiřa.

Kongres je otvoril tajnik Jordanov, ki je prebral veliko število pozdravnih brzojavk iz domovine in iz tujine. Kongres je pozdravil tudi predsednik čehoslovaškega parlamenta g. Malypetr.

Nato je bilo izvoljeno predsedstvo in sicer za predsednika g. Petrov, za podpredsednike pa gg. Bukov in Beškov.

boljši general ne more pripeljati do zmage. Zato ne sme biti nobena žrtev prevelika, da se obdrži enotnost.

Trideset let je preteklo od ustanovitve vaše organizacije. Velike ideje zahtevajo vedno žrtve, včasih tudi mučenike. Tudi vi ste jih imeli (Stambolijski) in naša dolžnost je, da se jih hvaležno spominjamo. Najlepše pa bomo proslavili njihov spomin, če se bomo potrudili, da postane Zemljedelska Zveza čim močnejša in složnejša. Zato kličem: Živela narodna bolgarska Zemljedelska Zveza!

Položaj v Bolgariji.

Po govoru bivšega čehoslovaškega ministra Mečiřa se je razvila razprava o položaju v Bolgariji. Poročal je tajnik g. Bajev, ki je ostro napadel današnjo vladu »Demokratičeskoga Zgovora« (Demokratska zveza), ki nikakor ne odgovarja interesom dežele in ki jo je treba vreči. Zagovarjal je zvezo z ostalimi opozicijonalci, da se vlada izpremeni.

Tajnik Jordanov je kritiziral vladu ravno tako ostro, kakor predgovornik. Zahteval je, da smejo biti člani Zemljedelske Zveze samo kmetje in njihovi sinovi, agronomi in vaški učitelji. Zveze z ostalimi opozicijonalci ne odobrava.

Delegat za okraj Trnovo Sabin - Penčev ugotavlja, da so bolgarski kmetje dokazali, da nočejo nesloge. Mesta, ki so jih zavzemali Stambolijski in Bakalov, so še vedno prosta. Govornik ostro napada novo se snujočo organizacijo bolgarskih fašistov in se izjavlja proti sodelovanju z ostalimi opozicijonalnimi strankami.

Bivši minister Amarčevski ugotavlja, da se narod nikdar ne bo odrekel naukom Stambolijskega, kakor to zahtevajo njegovi nasprotniki.

Položaj Bolgarije je danes še slabši, kakor tik po vojni. V deželi ni nobene varnosti. Vojna odškodnina je težka stvar, a ni najhujša, če se pomisli da so danes davki za 3 do 4 milijarde na leto večji, kakor za časa Stambolijskega. Bolgariji grozi finančni polom.

Zveza agrarnih interesentov.

V petek dne 10. januarja t. l. je bila sprejeta pri g. banu v Ljubljani deputacija »Zveze slovenskih agrarnih interesentov«. V deputaciji so bili gg.: Ivan Stražiřar, predsednik, Albin Prepeluh, podpredsednik, dr. Janže Novak, blagajnik in geometer Milaz Mravlje, tajnik Zveze interesentov. Gospodu banu so najprej ustmeno obrazložili položaj in stanje agrarne reforme v Dravski banovini ter potrebe in želje agrarnih interesentov, nato mu pa še izročili posebno spomenico o splošnih razmerah agrarnih interesentov na dodeljeni agrarni zemlji. Poleg te splošne spomenice so izročili gospodu banu tudi predlog glede znane poziva ministrstva za kmetijstvo, da se morajo vsi agrarni interesenti tekom treh mesecev od dneva objave poziva v »Službenih Novinah« prijaviti pri onih agrarnih uradih, od katerih so dobili zemljo. Gospod ban je ljubeznivo vzel na znanje poročilo deputacije ter nato povedal svoje stališče do agrarne reforme. Kar se tiče poziva o priglavljanju članov pri agrarnih uradih so že storjeni potrebni koraki pri kmetijskem ministertvu in je upati, da se bo ta stvar tako uredila, da bo prav.

Iz spomenice posnemamo med drugim: Vseh veleposestev, ki spadajo pod agrarno reformo, je v Dravski banovini 215, katerih površina meri nad 201.000 ha. Od tega je 171.000 ha gozdne površine in 30.000 ha obdelovalne zemlje. Agrarnim interesentom je bilo podeljenih ca. 13.000 ha obdelovalne zemlje, dočim je je ostalo veleposestnikom ca. 17.000 ha in sicer iz naslova ožjega maksimuma, ter kot deputatna in patronatna zem-

Govornik končno poziva navzoče na slogo in enotnost in se izjavlja za sodelovanje z ostalo opozicijo.

Zastopnik okrožja Küstendil, g. Kulen je obširno govoril o položaju v deželi in je zahteval ukinitve izjemnih zakonov in obširno amnestijo.

Delegat Červenkov se je zavzemal za sodelovanje inteligence s kmeti.

Zastopnik Girčev je opisoval težaven položaj bolgarskih kmetov. Niso pa temu krive le neugodne gospodarske razmere. Na deželi se nihče ne briga za javno varnost, kar dokazujejo številni napadi. Teh razmer je kriva sedanja vlada. Govornik zahteva splošno amnestijo za begunce. Izjemne postave je napravila vlada le v svoje varstvo, ne v varstvo države. Vlada se opira le na silo, za kulturni in gospodarski napredek dežele se pa ne briga. Zaradi posojil je prišla Bolgarija pod odvisnost tujega kapitala. Govornik zahteva resnično narodno vladu, noče pa sodelovanja z ostalimi opozicijonalnimi strankami.

Resolucija.

Resolucija, ki jo je sprejel kongres, pa se glasi:

»Jubilejni kongres bolgarske narodne Zemljedelske Zveze ugotavlja, da je Zveza po prevratu leta 1923. prestala težko krizo, a si je kmalu opomogla in svojo enotnost vzpostavila, tako da zavzema danes v političnem življenju zopet njej odgovarjajoče mesto. Zveza je pripravljena pomagati pri rešitvi delovnih slojev in države.

Zveza ugotavlja, da po prevratu postavljena vlada bolgarski narod tlačí in zatira. Sedanja vlada zastopa le nezadostno manjšino naroda in ona uničuje in tepta ustavne pravice naroda, vsled česar je življenje, imetje in čast državljanov ogrožena.

Vsa gospodarska in finančna politika sedanje vlade služi le interesom špekulantov in velekapitala, produktivni sloji, zlasti kmetje, pa propadajo. Politika vnanjih posojil ogroža finančno neodvisnost Bolgarije.

ljšča. Iz gornjih podatkov sledi, da je ostalo veleposestnikom 94% celokupne zemljiške površine, dočim je bilo agrarnim interesentom razdeljeno samo 6% obdelovalne zemlje od celokupne veleposestniške zemljiške površine. Iz tega sledi, da veleposestniki v Sloveniji pravzaprav od agrarne reforme niso skoraj popolnoma nič prizadeti, ker te odstojljene obdelovalne zemlje v največ slučajih itak niso sami obdelovali, ampak so jih že skozi desetletja in dalj oddajali v privatni zakup ali pa za tlako. Primerov tlake je na žalost na posameznih veleposestvih dobili še danes. Kljub temu, da jim je bilo na podlagi zakona o agrarni reformi odvzeto tako malo zemlje, zahtevajo nekateri veleposestniki še supermaksimum.

Znano je, da v naši banovini nimamo kmetijskih veleobratov na posestvih, ampak da se razven v Prekmurju in nekaj drugih izjem, pečajo skoro vsi veleposestniki v Sloveniji s šumarstvom iz enostavnega razloga, ker imajo veleposestniki od celokupne svoje površine 85% gozdov. Ker pa zakon o agrarni reformi izključuje gozdne površine iz podelitve med agrarne interesente, je pretežna večina veleposestev ostala skoro nedotaknjenih.

Od 145.000 kmetijskih obratov je v Sloveniji 75% kmetij izpod 10 ha. Od teh je 51% bajtarjev z zemljiščem od 1—5 ha. Vsi ti bi bili potrebni zemlje iz agrarne reforme za preživljenje na kmetijah, vendar je prišlo v poštev le 20.167 agrarnih interesentov, katerim je bila dodeljena zemlja od agrarne reforme v malih površinah, od 20 arov naprej, največ pa po 50 arov.

Vsled vedno večjih težkoč pri izseljevanju so kmečki sinovi vedno bolj navezani na domačo grudo. Zaradi tega je tudi želja po temeljiti izvedbi agrarne reforme z vsakim dnem splošnejše večja, notranja kolonizacija pa edini izhod.

Iz teh razlogov je potrebno, da se vsi supermaksimumi dodelijo agrarnim interesentom in da se tudi sedanji ožji maksimum od 75 ha obdelovalne zemlje zniža na 50 ha, kar je primerno za sedanje zemljiškoposestne prilike v Sloveniji in gostota njenega prebivalstva. Naravnost katastrofalno pa bi bilo, ako bi se veleposestnikom priznavalo vse ono zemljišče, ki ga zahtevajo iz naslova supermaksimuma in deputatne zemlje, kajti v tem slučaju bi postala agrarna reforma v Sloveniji iluzorna, a 20.000 najbednejših kmetijskih družin bi ostalo na cesti.

Od časa, ko je uveljavljen zakon o agrarni reformi, smo na posameznih primerih opazili, da naša veleposestva niso tisti činiitelj napredka pri kmetijskem gospodarstvu, kakor se v splošnem domneva, ampak, da so postala ponekod predmet špekulacij.

Z ozirom na vse to je nujno potrebno pomagati najštevilnejšemu, a obenem najvažnejšemu sloju slovenskega naroda, ki je šele v svoji narodni državi dočakal, da se mu dodeli za preživljanje in obdelovanje mali odstotek zemlje, ki jo je obdeloval že stoletja kot zakupnik ali tlačan.

Preklican poziv agrarnim interesentom.

Iz pisarne ministra za kmetijstvo je bilo izdano pod št. 372-5-B z dne 3. januarja 1930 naslednje obvestilo:

Zaradi nepričakovanih tehničnih težkoč glede izvršitve pozivov s strani ministrstva na vse one, ki so bili obdarovani z agrarno zemljo, da se morajo namreč osebno zglasiti pri agrarnem uradu zaradi izročitve potrebnih podatkov za kartoteko. (Ta poziv je izšel pod št. 43.263 v »Službenih novinah z dne 3. decembra 1929, št. 284 ter v beograjskih dnevnikih), se ta poziv do nadaljne uredbe preklicuje.

Dopisi

Ljutomer. Vsem obiskovalcem sejmov se daje na znanje, da so ljutomerski sejmi skoro v vseh koledarjih in pratikah napačno vpisani in se objavlja, da se v letu 1930 vrše v Ljutomeru sledeči sejmi na sledeče dneve: 14. januarja — živinski sejem; 11. februarja — živinski sejem; 11. marca — kramarski sejem; 8. aprila — kramarski in živinski sejem; 13. maja — konjski in živinski sejem; 10. junija — kramarski in živinski sejem; 8. julija — živinski sejem; 12. avgusta — živinski sejem; 10. septembra — kramarski in živinski sejem; 14. oktobra — konjski in živinski sejem; 11. novembra — živinski sejem in dne 16. decembra — kramarski in živinski sejem.

Zagorje pri Pilštanj. Precej nas je naročnikov Kmetskega lista. Vendar prejemamo list neredno, po cele tri tedne prepozno, zraven še zmečkan in umazan. Upamo, da v novem letu se ne bodo dogajale več take nerednosti. Kajti vemo, da pri odpošiljanju lista je vse v redu, zato se bomo obrnili na pošto direkpcijo in prosili, da se zadeva preišče.

V Borovju pri Češnjah je umrla 5. januarja Apolonija Ribič, vsepovsod je bila spoštovana kot priljubljena kmečka žena. — Lahka ji zemlja. Rodbini naše sožalje.

Politične vesti

Vrhovna sokolska uprava imenovana.

Preteklo soboto je bila imenovana prva uprava Sokola kraljevine Jugoslavije. Za prvega podstarešino je imenovan Engelbert Gangl, za načelnika dr. Viktor Murnik, za načelnico pa Elza Skalarjeva. Podstarešine: Gangl Engelbert, oblastni šolski nadzornik v p. v Ljubljani. Paunković Gjuro, generalni ravnatelj »Rossie Fonciere« v Beogradu. Križ Lacko, upravitelj mestnih stanovanjskih hiš v Zagrebu. Dr. Mergentaler Pavel, odvetnik v Osijeku. Načelnik: Dr. Murnik Viktor, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani; namestnika: Vojinović Miroslav, referent ministrstva prosvete v Beogradu in Mrzljak Dragan, zastopnik ravnatelja Prve hrv. štedionice v Subotici. Načelnica: Ga. Elza Skalarjeva, privatna uradnica v Ljubljani; namestnici: Ga. Ilić Dana, gimnazijska nastavnica v Beogradu in Šule Micika, učiteljica v Osijeku. Predsednik prosvetnega odbora: Dr. Belaičić Vladimir, predsednik prvostopnega sodišča v Novem Sadu. Nato slede še člani uprave, njihovi namestniki ter revizorji in njihovi namestniki.

Zakon o 20-odstotnih kronskih priznanih.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra finance podpisal in proglasil zakon o odvzemu iz prometa in o uporabi potrdil na podlagi čl. 10 zakona o vojni škodi in 20% kronskih priznanih. Zakon se glasi:

§ 1. Potrdila o neizplačani gotovini, ki so bila izdana pri izplačilu odmerjene odškodnine za vojno škodo na podlagi čl. 10 zakona o povračilu vojne škode in priznanice, ki so bile izdane za zadržanih 20% kronskih novčanic o priliki njihovega žigosanja, oboje na področju, ki je sedaj sestavni del kraljevine Jugoslavije, se bodo sprejemale na mesto gotovine pri blagajnah davčnih uprav in onih občin, ki so prevzele vnovčevanje državnih davkov in dolgov ter doklad do konca leta 1930.

Navedena potrdila in priznanice se bodo sprejemale v polni vrednosti ne glede na onega, ki jih je predložil, in na onega, na katerega se glase.

Štiri krone se bodo pri tem računale za en dinar.

Vrednost navedenih potrdil oziroma priznanih se ne bo vračala, v kolikor presega davčne dolgove, vendar se bo moglo posameznih priznanih poslužiti tudi po več oseb za poravnava svojih davčnih dolgov.

§ 2. Ureditev davčnih dolgov s temi potrdili in priznanimi bo mogoča do največ 60 dni, počenši od dne, ko bo ta zakon dobil obvezno moč. Po tem roku se v nobenem primeru ne bodo sprejemale priznanice in potrdila za ureditev davčnih dolgov in država ne bo obvezana plačati iz tega naslova komurkoli ali karkoli.

§ 3. Na hrbtani strani potrdila oziroma priznanice se bo vpisala vsaka oseba, ki bo z njimi za svoj račun plačala kake zneske, in to sama ali v primeru nepismenosti pred dvema pričama, in sicer s svojim imenom, z mestom prebivanja in z višino vsote, ki je bila plačana za poravnave dolgov.

§ 4. Prevzeta potrdila in priznanice se bodo oddajale kronološko urejene preko pristojnih finančnih direktij kot gotovina generalni državnih blagajni in tu bodo, čim se proveri, uničene na način, ki je predpisan za ostale vrednostne papirje.

Vrednost prevzetih priznanih se bo odpisala kot odplačilo računa kronskih bonov.

Ostanek vrednosti neprevzetih bonov pa se bo vknjižil in odpisal na podlagi referata s tega računa na podlagi § 2. tega zakona.

§ 5. Odredbe točke 15 finančnega zakona za leta 1929/1930 se razveljavljajo.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Kako je v Avstriji?

(Dopis.)

Današnja Avstrija je precej drugačna kakor stara monarhija. Niso se izpremenile samo gospodarske razmere in obraz države, ampak tudi vse notranje življenje nove države. Glavna razlika med nekdanjo in sedaj pa obstoji v tem, da je današnja Avstrija narodno enotna država (nemška), kar prej ni bila, zato pa so se razvili v Avstriji tem hujši socialni boji.

V Avstriji si stojita nasproti dva tabora: krščansko-socialni in socialno-demokratski. V socialni demokraciji je organizirana večina mestnega delavstva, v krščansko-socialni stranki pa večina kmetov in del mestnega prebivalstva. Boji med obema strankama so bili od prevrata do danes silno hudi, tako da je vsled te politike za »načelo« silno trpelo vse gospodarsko življenje.

Socialni demokratje so prišli do odločilne besede takoj po prevratu l. 1918. Takrat so dobili v svoje roke vso državno moč, zlasti pa bogato dunajsko mestno občino. Ker pa so vedeli, da je tudi politična sreča opoteča, zato so si hoteli svojo moč zavarovati tudi z orožjem in so ustanovili svoj »Schutzbund«. To je čisto po vojaško prirojena oborožena organizacija.

Proti tej oboroženi socialno-demokratski organizaciji so bili krščanski socialisti dolgo brez moči. Končno so se pa le dvignili bogati veleindustrijalci in bankirji in so ustanovili proti socialnim demokratom novo vojaško organizacijo »Heimwehr«. Ta organizacija je silno naglo rasla zlasti v alpskih deželah, kjer so ji pristopali zlasti kmetje, katerim so pripovedovali, da jim hočejo socialni demokratje odvzeti njihove domove in zemljo.

Ko pa je »Heimwehr« postala že dovolj močna, so hoteli to organizacijo izkoristiti neki fašistovski navdahnjeni ljudje v svoje namene in izvršiti državni prevrat, pri katerem bi oni sami prevzeli državno oblast. Ta naka na pa se jim ni posrečila. Gospodje so namreč prezrli, da obstoji v Avstriji še tretja močna organizacija: neodvisni (samostojni) kmetje, ki so organizirani v »Landbund-ue« (kmečka zveza).

Neodvisni kmetje so rekli, da se ne dajo strahovati niti od socialnih demokratov, pa tudi ne od bankirskega »Heimwehra«, čeprav so tudi krščanski socialisti »Heimwehr« podpirali. Neodvisni kmetje so dalje rekli, da ne bodo trpeli nobenega pritiska niti od leve niti od desne, ker ne puste, da bi kdo kmete zlorabljal za svoje prikrite, temne namene. In da preprečijo vsak prevratni poskus proti kmetom in za hrbtom kmetov, so takoj pozvali vse kmečke člane »Heimwehra«, naj iz bankirskega »Heimwehra« izstopijo in naj se pridružijo lastni oboroženi organizaciji »Bauernwehr«, ki bo čuvala edino le koristi in moč kmetov.

S tem nastopom je bil »Heimwehr« ubit. Pa ne samo to. Tudi krščansko-socialni kmetje so začeli zapuščati »Heimwehr« in se pridruževati pravim kmečkim zastopnikom, neodvisnim kmetom.

Ves ta razvoj pa je posledica pouka. Neodvisni kmetje so množico učili, da ve za kaj gre, in zato jim kmetje slede v svojo korist.

Mladina

Celje. V nedeljo dne 29. decembra 1929, se je vršila v celjskem domu seja pododbora »Zveze društva kmetov in deklet« za celjsko okrožje. Sejo je vodil tov. Ivan Kronovšek ml. in so se je udeležili večinoma vsi funkcionarji pododbora. Dnevni red seja je bil sledeči: 1. Čitanje zapisnika zadnje odbove seja. 2. Poročilo načelnika »Tisk. odseka«. 3. Razprava o prirojehvalnih tečajih. 4. Slučajnosti. — Zapisnik zadnje odbove seja se prečita in po nekaterih pojasnilih odobri. Nato je poročal načelnik »Tisk. odseka«, tov. Fran Potočnik. »Tisk. odsek« pododbora je vkljub temu, da se je ustanovil šele pred par meseci, izvršil nalogo, ki se mu je stavila ob ustanovitvi, sicer ne celotno, ker to bo mogoče doseči le v teku časa, ali vendar namen je dosežen in krog poverjenikov in naročnikov »Grude«, »Kmetijske Matice« in »Kmetijskega lista« se je povečal, kar bo v korist kmetškemu ljudstvu v prosvetnem in kulturnem oziru. Pri tej priliki je povdaril potrebo tiska, ki bo vsestransko nadaljeval in izpopolnjeval to, kar ni dala ljudska šola in ki je v današnjih časih potrebno za vsakega, posebno še za kmetško mladino. Obžaloval je tudi dejstvo, da se nekateri tovariši iz neznanih razlogov odtegujejo sodelovanju, ki ga potrebuje Tisk. odsek in sploh naše prosvetne organizacije pri svojem delovanju. — Nadalje se je vršila razprava o prirojehvalnih tečajih, katere je omogočila »Zveza« tudi letošnje leto. Predsednik, tov. Kronovšek ml., je predlagal, da bi vsa društva, včlanjena v pododboru, priredila tečaje, ki so za naša dekleta velikega pomena in sicer po vrstnem redu, ker bi na ta način izostali razni nepotrebni stroški. — Predno se posamezna društva časovno odločijo za te tečaje, naj počakajo, da se jim pošlje delovni načrt, na podlagi katerega se naj prijavi »Zveza«, katera bo po predlogih društev odredila vršenje tečajev po vrstnem redu. Predlog se sprejme soglasno in delegati posameznih društev bodo o tem obvestili svoje odbore. — Tov. Natek predlaga, da bi se organizirali tudi gospodinjski tečaji, kar je pa za letošnjo zimo že prepozno, ker je treba o tem oziru raznih priprav. V poštev bi prišli samo tisti tečaji, ki se priredijo s pomočjo domačih izobražencev, predvsem učiteljstva, kar je veliko lažje in vse hvale vredno. V nekaterih krajih gre učiteljstvo pri tem delu požrtvovalno na roko našim društvom in zasluži vse priznanje. — Pri slučajnostih so se obravnavala razna organizacijska in druga vprašanja, ki se tičejo v prvi vrsti pododbora in naših društev ter so se storili tozadevni sklepi in ugotovitve. — Seja je potekla v najlepšem soglasju vseh tovarišev, ki so pri razpravljanju pokazali vse svoje resno zanimanje in borbenost.

Frankolovo. »Društvo kmetov in deklet« je priredilo dvodnevni zadrugi tečaj in sicer 5. in 6. januarja. Tečaja se je udeležilo 17 interesentov. Tečaj je vodil g. Janko Smodiš, revizor Žalske zadrugne zveze. Prvi dan je bilo predavanje o pomenu in poslovanju zadrug, drugi dan smo pa delali praktično. V ostalem nas pa veseli, da se kmečka mladina za zadrugištvo zanima, katero mora baš le kmetijstvu in sploh srednjim in malim slojem nuditi največje koristi. Zboljšanje blagostanja, kulturni napredek in visoka etična svojstva, vse to so prednosti, katere ima zadruga pred vsako drugo gospodarsko obliko in katere more nuditi prepričan in delovnim zadrugarjem.

Novice

Nov zakon. Nj. Vel. kralj je podpisal na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje zakon o pobijanju nalezljivih bolezní.

Minister Savković — umrl. V dunajskem zdravilišču Löw je umrl preteklo nedeljo jugoslovanski minister za javna dela Stevan Savković v starosti 46 let. Težko bolan je šel iskat zdravja v tujino, a je kmalu podlegel.

Zakup veleprodaje soli. Samostalna uprava državnih monopolov je objavila pogoje za oddajo v zakup uprav veleprodaje soli za vso kraljevino. Pravica te veleprodaje traja pet let in sicer od 1. aprila 1930 do 1. aprila 1935. V smislu sklepa uprave monopolov, ki ga je potrdil minister financ, bo 10 prodajnih rajonov (področij) in sicer devet banovin ter Belgrad, Zemun in Pančevo.

Naslavljanje pošiljatev na naša zastopstva v inozemstvu. Zainteresirane osebe se opozarjajo naj naslavljaajo brzojavke na jugoslovenska poslaništva in konzulate v inozemstvu z »Legation Yougoslave« ali z »Consulat Yougoslave«. S tem si bodo prihranili nepotrebne izdatke. Pisma pa se naj naslavljaajo z »Legation du royaume yougoslave« ali pa »Consulat du royaume yougoslave«.

Odprava sejmov. V okrožju osiješke Trgovske in obrtniške zbornice so v preteklem poletju odpravili več kot polovico živinskih sejmov, 240 od 460. Tudi število blagovnih sejmov so znižali. V bodoče izključni blagovni trgi ne bodo več dovoljeni. Dovoljeno bo samo, da se na živinskih sejmih prodaja ono blago, ki je z rejo itd. živine v zvezi, torej sedlarsko in jermenarsko blago, vrvi itd.

Draginjska doklada članom rodbin vojnih invalidov. V početku tekočega meseca je stopil v veljavo odlok finančnega ministra, izdan na predlog ministra za socialno politiko, o draginjski dokladi članom rodbin vojnih invalidov. V smislu tega odloka dobe vojni invalidi 1., 2., 3., 4., 5. in 6. skupine draginjsko doklado za vsakega člana rodbine.

Stoletnica slovenskega misijonarja Barage. Pred sto leti je odšel misijonar v Ameriko med Indijance znani slovenski misijonar in poznejši škof Friderik Baraga, doma iz Male vasi. Ameriško-jugoslovanska zveza v Evelethu bo to stoletnico na svečan način praznovala.

Uspeh na zdravljenju raka. Zagrebški zdravnik dr. Stefan Gold že preizkuša poseben način zdravljenja raka. Te dni poročajo dunajski listi o velikih uspehih dr. Golda. V mnogih primerih mu je uspelo popolnoma ozdraviti najtežje slučaje. Njegovo metodo zdravljenja je uvedel na dunajski kliniki tudi dr. Eiselsberg in dosegel presenetljive uspehe. Sedaj proučujejo Goldov način zdravljenja raka vsi svetovnoznaní špecialisti in bo izdal tudi mednarodni zavod za proučevanje raka svoje mnenje. Zanimivo je, da priznava sam dr. Gold, da je to zdravljenje iznašel Slovenec Poljšak.

Po petnajstih letih se je javil iz Sibirije. Župnemu uradu v Št. Miklavžu na Štajerskem se je oglasil s pismom posestnikov sin Jože Pejovnik v katerem naznanja, da je bil leta 1914. v Krpatih ranjen. Rusi so ga prijeli in odpeljali v Sibirijo. Nahaja se v Omsku, kjer se je oženil in ima dvoje otrok. Rad bi se vrnil v domovino in prosi, da bi mu župni urad preskrbel potrebne listine.

Upravištvo »Kmetškega lista«. Ljubljana, ima čekovni račun št. 14.194. Kdor nima naše polnoči, jo lahko dobi pri domači pošti za 25 par. Pri naročilu lista napišite na polnočnico: v korist ček. računa št. 14.194.

Zvišana doseljeniška kvota Jugoslavije v U. S. A. Kvote doseljevanja v Ameriko so sedaj na novo zakonito uredili. Doseliti se sme odslej na leto 153.714 oseb, dočim je znašala kvota leta 1924 še 164.667. Med 14 državami, kojih kvota je zvišana, je tudi Jugoslavija; njena kvota se je dvignila od 671 na 845. — Kvoto Avstrije so zvišali od 785 na 1413, kvoto Ogrske od 473 na 869, Italije od 3845 na 5802, Poljske od 5982 na 6524, Velike Britanije in Severne Irske (Ulster) od 34.000 na 65.721; zelo je padla kvota Nemčije (od 51.227 na 29.957), Švice (od 2081 na 1707) in Irske države (od 28.567 na 17.852). Primerjana z drugimi državami je naša kvota še zmeraj majhna.

Z vinsko trto je zasajenih v Jugoslaviji 170.000 ha zemlje; 36.000 ha pride na staro domačo trto, ostalo pa na ameriško trto.

Radniški glasnik. V Zagrebu je pričel izhajati delavski list »Radniški Glasnik«, glasilo strokovno organiziranih delaveev.

In zopet pretep med kmečkimi fanti. V vasi Drame pri Raki na Dolenjskem se je vnela v nedeljo 5. t. m. taka bitka med vaškimi fanti kakršnih prav malo zaznamuje naša zgodovina fantovskih pretepev. Tega večera je prišla večja skupina fantov iz vasi Hrvaški brod pri Raki v Drame vasovat. Zapeli so nekaj pesmi sredi vasi, kar jih naenkrat obkoli 17 dramskih fantov. Pričeli so jih neusmiljeno pretepati z vilami, koli, trikelni in raznim sličnim orodjem, da je bilo groza. Večina napadenih fantov je zbežalo, kakor hitro so se zavedali položaja, brata Anton in Alojzij Janževc pa sta obležala nezavestna na bojišču v mlaki krvi. Ko sta prišla čez nekaj časa k zavesti in sta se poskušala pobrati, so jih dramski fantje ponovno napadli in pobili na tla in meneč, da sta mrtva so jih pustili in odšli. Po preteku ene ure je prišel Alojzij Janževc toliko k sebi, da se je privlekel do bližnje hiše, kamor so kasneje spravili tudi njegovega nezavestnega brata s prebito lobanjo in polomljenimi rokami. Oba so drugi dan odpravili v novomeško bolnico, glavne pretepače pa zaprli.

Ljudska samopomoč v Mariboru sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ **Dln 53.000 na podporah.** Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Naročniki, ki dolgujete »Kmetškemu listu« še kak znesek na naročnini za lansko leto, poravnajte ga z letošnjo naročnino skupaj po eni položnici.

Napad na poštni avto. Kakor tam doli kje v Albaniji se sliši vest o napadu na poštni avto na Dolenjskem. Predzadnje nedeljo so neznani rokomavhi kar pri belem dnevu napadli poštni avto, ki vozi iz Brežic v Novo mesto. Ko je privozil do gradišča pri Št. Jerneju, je priletelo proti njemu 7 fantov in z odprtimi noži so hoteli napasti potnike. Napad pa se je ponesrečil, ker so se potniki branili z revolverji. Videč nevarnost, so jo rokovnjači odkurili brez sledu. Oorožništvo je uvedlo strogo preiskavo.

Regulacija Ljubljance. Pretekli teden je bila sprejeta pri banu g. inž. Serneću deputacija glavnega odbora za osuševanje ljubljanskega barja. V deputaciji so bili predsednik glavnega odbora Andrej Knez, tajnik dr. Spiller-Muys, odbornika Vladimir Peruzzi in Josip Lenarčič ter za ljubljansko občino Evgen Jarc in Fran Jančigaj. Deputacija je banu izročila posebno spomenico o stanju regulacijskih del in osuševanja barja ter o nujno potrebni dovršitvi regulacije Ljubljance. G. ban se je za stvar toplo zavzel.

Smrt oglarja. V bližini vasi Doljna Topla reber so našli delavci začetkom tega meseca poleg kope skoraj popolnoma ožgano truplo oglarja Alojzija Miše. Vzrok smrtne nesreče, domnevajo vaščani, je bilo to, da je oglar pre slabo pokrtil kopo, v kateri so se vnela drva in je plamen dosegel poleg ležečega oglarja, ki je bil najbrže od gostega dima tako omamljen, da si ni mogel pomagati.

Smrtna nesreča pri Verdu. Dne 7. t. m. so našli na železniški progi na Verdu pri Vrhniku silno razmesarjeno truplo dolenjelogiškega trgovca Peter Pirea. Vlak mu je odrezal glavo in jo vrgel daleč proč od trupla. — Kako se je dogodila smrtna nesreča uglednega trgovca ni znano.

Koliko listov izhaja v Ljubljani. V letu 1929 se je tiskalo v Ljubljani 120 listov in sicer političnih 13, stanovsko-strokovnih 26, gospodarskih, prometnih, upravnih 23, znanstvenih 7, književnih, glasbenih, družinskih in humorističnih 19, prosvetnih, mladinskih in dijaških 17, verskih in cerkvenih 11, sportnih, zdravstvenih in podučnih 4.

Tovarna za marmelado. Mariborski trgovec s sadjem I. Göttlich, namerava v najkrajšem času zgraditi tovarno z marmelado v Radencih. Tovarna bo za cel tamošnji okoliš, ki je znan po svojem naprednem sadjarstvu, od velikega pomena in bodo kmetje lahko mnogo boljše vnovčili svoje sadne pridelke.

Rudniška nesreča v Franciji. V Digneju v Južni Franciji je v premogovniku Asson eksplodiral premogovni prah, vsled česar se je porušilo več rovov. Nesreča je zahtevala 5 smrtnih žrtev, petnajst rudarjev pa je bilo težko ranjenih.

Egipt pokupi največ našega cementa. Leta 1929 je bilo uvoženo iz Jugoslavije v Egipt preko 100.000 ton cementa, kar pomeni, da je ta država naš največji odjemalec v tej robi. Večino cementa izvažajo dalmatinske cementne tovarne.

Zlato iz Japonske. Že leta 1917 je prepovedala japonska vlada vsako izvažanje zlata. Te dni je vlada to prepoved ukinita.

Največji hotel v Evropi. Na Angleškem nameravajo še letošnje leto pričeti graditi največjo hotelsko stavbo v Evropi. V njej bo 2000 sob in kopalnic, štiri restavracije, kino in velika trgovina.

Na Danskem ne bo smrtne kazni. Danski parlament je razpravljal te dni o novem kazenskem zakonu. Z dvetretjinsko večino je odklonil smrtno kazen.

Albanski kralj nevarno bolan. Listi poročajo, da je albanski kralj Ahmed Zogu, nevarno zbolel. K bolniku so poklicani zdravniki specialisti. Kralj boleha na hitri jetiki in raku v grlu.

Huda zima na Kitajskem. Angleški listi poročajo iz Pekinga, največjega mesta Kitajske, da je zavlada v severni polovici države strahovita zima, vsled katere je zmrznilo že preko 15.000 ljudi.

V Rusiji bodo vse cerkve zaprli, zvonove pa pobrali za stroje. Organizacija ruske protiverske mladine je izročila sovjetski vladi predlog, da se naj z letošnjim letom zapro vse pravoslavne cerkve, judovske sinagoge, turške džamije itd. na ozemlju sovjetske države. — Vlada namerava pobrati tudi vse zvonove in jih preliti ter porabiti material za stroje in orodje. Sklicujejo se na to, da jih je tudi carska vlada pobrala in porabila za kaneone.

List za kaznjence. V Budimpešti je pričela izdajati žena bivšega madžarskega ministra pravde Nagya poseben časopis za kaznjence. List se imenuje »Zaupanje« in bo izhajal dvakrat na teden. Prinašal bo vse važne dogodke izven kaznilnic, tako da bodo gospodje kaznjenci o vsem dobro poučeni in kadar bodo zapustili težka železna vrata, bodo popolnoma pripravljeni za civilno življenje.

V Sveti deželi še ni miru. Komaj so stroge angleške oblasti vzpostavile mir v Palestini in ublažile napetosti med Arabci in Židi, pa so pričeli Arabci z novimi napadi. Cele čete Druzov se klata po severnih krajih Palestine, ki hujskajo ljudi proti Židom ter požigajo njihove vasi.

Velika laška električna centrala. Kakor Rusija s svojim Dnjeprostrojem tako se tudi Italija ponaša z novo zgrajeno ogromno električno centralo, ki bo v kratkem času dograjena in ki bo proizvajala 270.000 konjskih sil. Centrala je zgrajena v Cardanu, v gornji adiški dolini. Z njenim tokom bodo elektrificirali železniško progo Bolzano — Brenner ter vse pokrajine do Lombardije in Piemonta.

Draga slika. Znani ameriški milijarder John Rockefeller je kupil na javni dražbi sliko Križanega, delo srednjeveškega italijanskega mojstra Petra della Francesca za 450 tisoč dolarjev, ali v našem denarju za 25 milijonov 200.000 dinarjev. To je pa tudi najvišja vsota, ki se je kdaj plačala za kako slikarsko umetnino.

Mir na kanonih. Te dni je sklenil odpovedanec perzijske vlade s čehoslovaškimi železnimi tovarnami pogodbo za 100 milijonov čehosl. kron naročil raznega orožja in municije. Tudi Perzija je mnenja, da je najtrdnejši mir tisti, ki sloni na kanonih.

Rusi uvedejo latinico. Ruska vlada name-rava čimpreje uvesti latinico po celi državi. V to svrhu je stopila v stik z Akademijo znanosti. Listi zatrjujejo, da bodo uvedli latinico po vseh ruskih šolah že s prvim januarjem leta 1931.

Koliko donaša Ameriki monopol tobaka in kart. Statistični urad državnega računovodstva v Washingtonu je objavil podatke o monopolskih dohodkih, ki jih je imela Ameriška Unija v preteklem letu. Po teh podatkih je dal monopol na tobak in karte 785 milijonov dolarjev, ali okrog 50 milijard dinarjev.

Blok verskih strank na Čehoslovaškem. V Pragi so se vršila te dni posvetovanja zastopnikov vseh verskih (klerikalnih) strank iz Čehoslovaške, na katerih so razpravljali o ustanovitvi enotnega bloka in skupnih nastopov. Posvetovanj so se udeležili zastopniki češke, slovaške, nemške in madžarske katoliške stranke. Pobudo za ta blok je dal nadškof dr. Kordač.

Tedenski koledar.

- 19. januarja, nedelja: Kanut.
- 20. januarja, ponedeljek: Boštjan.
- 21. januarja, torek: Neža.
- 22. januarja, sreda: Vincencij.
- 23. januarja, četrtek: Mar. por.
- 24. januarja, petek: Timotej.
- 25. januarja, sobota: Pavel spr.

Sejmi.

- 20. januarja: Dovje, Kočevje, Sv. Andraž, Arnuž, Buče, Vranska gorica, Beltinci.
- 21. januarja: Novo mesto, Gradac, Višnja gora, Videm ob Savi, Teharje.
- 22. januarja: Sodražica, Št. Ilj, Mozirje.
- 25. januarja: Radeče pri Zid. mostu, Blagovica, Gomilnica, Artiče, Slovenjgradec, Studenice, Koprivnica, Dolnja Lendava.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-50
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	7-96
1 angleški funt	Din	275-20
1 ameriški dolar	Din	56-44
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-67
1 italijansko liro	Din	2-96

Naročniki, poravnajte sedaj v začetku leta zanesljivo svojo naročnino za »Kmetški list«, ki stane za celo leto samo Din 30—.

Težka železniška nesreča. V Tunisu v Severni Afriki se je pripetila pretekli teden huda železniška nesreča. Na progi Tunis—Alžir je zletel cel osebni vlak z lokomotivo vred v prepad. Ko je prevozil preko nekega mostu, se je nosilno ogrodje mostu porušilo in vlak je zavozil v globočino prepada. 20 potnikov je smrtno ponesrečenih, 42 jih je pa težko ranjenih. Najbrže je bil izvršen atentat.

Borba Indije za samostojnost. Po zaključenju kongresa vseindijskih nacionalistov v mestu Lahare je pričel nacionalistični voditelj Ghandi v smislu storjenih sklepov obširno propagando za popolno osamosvojitve Indije od angleške nadoblasti. Ghandi je izjavil, da bo skušal v par mesecih organizirati splošen bojkot proti Angliji. Prvi korak tega bojkota bo ta, da ne bo indijsko prebivalstvo plačevalo nič več davkov, za tem bodo proglasili bojkot proti angleški robi, ki se uvaža iz Anglije in končno, če bo potreba, bodo stopili vsi indijski delavci, ki so zaposleni po angleških tovarnah, v štrajk. Na ta način hočejo prisiliti Anglijo h kapitulaciji, ali vsaj opozoriti ves svet na svojo osamosvojitveno borbo.

Na mesec bo odpotoval. Čehoslovaški inženir Ludovik Očenašek se že dolgo časa peča z mislijo, kako bi prišel z letalom na mesec. Pri dolgem študiju se mu je posrečilo izumiti posebne vrste raketnega letala za 9 oseb, s katerimi upa izumitelj preleteti zračne višave in pristati na našem sosedu — mesecu. Polet bo poskusil že letošnjo spomlad. Seboj bo vzel svojega sina in še osem čehoslovaških državljanov. Mesec namerava osvojiti za čehoslovaško državo. Mi ga mu prav radi privoščimo in mu želimo srečno potovanje.

»DOBRA DECA« se imenuje mladinski časopis, ki ga izdaja Vidovičev prosvetni pokret v Sarajevu dvakrat mesečno. »Dobra deca« prinaša na 48 straneh množico najraznovrstnejšega gradiva za otroke in je bogato ilustrovan list. Mesečna naročnina znaša Din 15—.

Podlistek

L. N. Tolstoj:

Koliko zemlje potrebuje človek?

III.

Tako je živel Pohom in življenje mu je bilo vedno bolj všeč. Vse pa bi bilo dobro in lepo, če mu le kmetje ne bi delali škode na njivah in travnikih. Tako lepo jih je prosil, a vse zastonj. Enkrat so pastirji spustili krave na travnik, drugič so zopet konji zašli v oves. Pohom je tujo živino odganjal in je sosede prosil in prosil, ker se ni hotel z njimi pravdati, nazadnje se je pa le naveličal in se je pritožil pri občini. Res je, on je vedel, da ravnajo kmetje tako, ker nimajo dovolj zemlje, na drugi strani pa zopet ne gre, da bi lahko delali po svoji volji. Treba jim je torej dati nauk.

Župan je kaznoval sedaj tega, sedaj onega. Kmetje so začeli Pohoma sovražiti in mu nalašč delati škodo. Nekdo je v njegovem gozdičku obelil 10 mladih lip. Naslednjega dne je Pohom škodo opazil in se silno raztogotil. »Če bi le vedel, kdo mi je to naredil! Ta bi me pomnil!« Premišljeval je, kdo bi to mogel biti. Nihče drugi ne bo, kakor Sjomka! Pa je odšel k Semjonovu v hišo, a ni nič našel. Samo zmerjala sta se. Pohom je bil sedaj še bolj prepričan, da je Sjomka krivec in ga je tožil pri občini. Poklicali so oba in so sodili in sodili in so kmeta oprostili, ker ni bilo prič. Pohom se je še bolj razsrdil in je ozmerjal še občinske može in župana.

»Vi vsi skupaj trobite z lumpi v isti rog! Če bi bili vi sami pošteni, ne bi lumpov izpuščali.« je kričal Pohom, kateremu je bilo toliko tesneje, kolikor več zemlje je imel.

Takrat pa se je raznesla novica, da se ljudje selijo v nove kraje. Pohom je pomislil: »Zakaj bi neki tudi jaz zapustil svojo zemljo? Kolikor več jih pa bo odšlo, toliko več prostora bo ostalo nam. Njihovo zemljo bi pa kupil in tako svoje posestvo zaokrožil, pa bi se dalo lažje živeti. Sedaj mi je že kar pretesno!«

Ko je Pohom v takih mislih sedel nekoč doma, je prišel k niemu kmečki popotnik. Popotnika so prenočili in pogostili, potem so ga pa vrašali, odkod prihaja in kam potuje. Popotnik je odgovoril, da prihaja od Volge, kjer je delal. Tako je beseda dala besedo in kmet je začel pripovedovati, kako se narod tam seli. Ljudje so dobili novo zemljo, vsak po 10 oralov. A kakšna zemlja! To je sam čudež: Posejali so rž in rž je zrastle tako visoko, da se konj skrije v njej. In kako je gosta! Pet pesti in snop je gotov! Siromašen kmet je prišel v novi kraj z golimi rokami, sedaj pa obdeluje že 50 oralov njiv. Preteklo leto je dobil samo za pšenico 5 tisoč rubljev!

Pohomu je kar srce poskakovalo od veselja. Misli je: »Zakaj naj pa jaz tukaj živim tako na tesnem, če lahko živim dobro? Kar prodal bom to-le hišo in zemljo, z izkupičkom pa si bom tam postavil novo hišo in si uredil novo kmetijo. Tukaj, kjer živimo tako na tesnem, je sam kreg in prepri. Najboljše bo, če grem kar tja pogledat, da vidim na svoje oči, kako je tam!«

Odpravil se je res na pot. Do Samare se je vozil po Volgi z ladjo, nato pa je potoval peš 200 kilometrov, dokler ni prišel na lice mesta. Res je bilo vse tako, kakor je pripo-

vedoval popotnik. Kmetje so imeli dosti zemlje, vsak po 10 oralov, pa tudi druge so radi sprejemali v občino. Kdor pa je imel še denar, je lahko kupil zemlje kolikor je hotel in to za vse večne čase. Najboljša zemlja po 3 rublje — srce, kaj hočeš še več?

Pohom se je dal poučiti o vsem, na jesen pa se je vrnil domov in začel vse prodajati. Zemljo je prodal z dobičkom, prodal je hišo, prodal živino. Dal se je izbrisati iz občine, na spomlad pa je krenil s svojo družino v nove kraje.

IV.

Pohom je došel s svojo družino v nove kraje in se vpisal v veliki vasi in v občino. Občinske odbornike je pogostil, oni pa so mu dali sprejemno pismo. Pohomu so odmerili na 5 oseb 50 oralov zemlje na več krajih, niso mu pa dali potrebnega pašnika. Pohom si je postavil hišo in nakupil živino. Kar so mu dali zemlje za pet oseb, je bilo sedaj dvakrat toliko kolikor je je imel prej. Zemlja je bila silno rodovitna. Sedaj je živel desetkrat bolje kakor na stari domačiji. Njiv in travnikov je bilo kar preveč in živine je lahko redil, kolikor jo je hotel. Spočetka, ko je posestvo še urejal, se je zdelo Pohomu, da mu je dobro. Ko pa se je privadil, mu je začelo biti zopet pretesno. Pohom bi bil rad sejal belo pšenico kakor vsi drugi, toda na odmerjeni mu zemlji je bilo malo prostora za sejanje pšenice. Mehke zemlje je bilo sicer dovolj, toda na mehki zemlji stori samo rž, pšenica pa mora se sejati na drugačni zemlji. Za pšenično zemljo so se vsi pulili, toda za vse je ni bilo dovolj. Zaradi tega po se pojavili prepri — kdor je bil premožnejši, je hotel sam sejati. Prvo leto je Pohom posejal pšenico in obrodila je dobro. To ga je napotilo, da je posejal

Gospodarstvo

Znižanje dopolnilnega zemljiškega davka.

Davčna uprava Ljubljana - mesto objavlja poziv za vložitev za znižanje dopolnilnega davka zemljarine v zmislu zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 22. junija 1929.

Davčni zavezanec, ki ima pravico za znižanje dopolnilnega davka, morajo predložiti te prijave do 31. t. m. brez pravice do nadaljnjega podajanja v zmislu člena 4. zakona o neposrednih davkih. Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji:

1. da se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom;
2. da obdeluje svoje posestvo sam s člani svoje družine;
3. da ima v domačem skupnem gospodarstvu več kakor pet rodbinskih članov;
4. da dopolnilni davek k zemljarini ne presega Din 5000.—;
5. da vloži prijavo v odrejenem roku na predpisanem obrazcu.

V zmislu zakona se za člane skupnega domačega gospodarstva po tem zakonu ne morejo smatrati:

1. osebe, ki so stalno odsotne. Za stalno odsotne se ne smatrajo osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kadrskega roka, šolanja, zdravljenja itd.;
2. osebe, ki se bavijo poleg kmetovalstva ali izključno z obrtom, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem ali s samostalnim poklicem, ki je zavezan pridobitni;
3. osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe;

še več pšenice, toda odmerjene zemlje je bilo malo, kar pa jo je imel, za pšenico ni bila prikladna. Hotel je dobiti torej še več zemlje. Odšel je k trgovcu in vzel je zemljo v najem za eno leto. Posejal je, kolikor je mogel in rodilo je lepo, samo precej daleč je bilo od vasi. Do tja se je moral voziti celo uro. Takrat je opazil, kako žive trgovci od zakupa in kako bogate. »Kaj pa, če bi še jaz dokupil nekaj zemlje in tudi tako živel?«

Pohom je začel izpraševati, kje bi mogel kupiti dovolj zemlje za vedno. Naletel je na kmeta, ki je imel 550 oralov zemlje, pa je propadel, ker je prodajal svoje blago pod ceno. S tem se je začel Pohom pogajati. Moril ga je in pestil, dokler se nista pogodila za 1500 rubljev, a za polovico kupnine naj bi kmet nekoliko počakal. Že so se pogodili do kraja, ko vstopi na dvorišče k Pohomu neki trgovec, da nahrani konje. Trgovec je povedal pri čaju, da potuje iz daljnih baškirskih krajev, kjer je kupil od Baškirov pet tisoč oralov zemlje za 1000 rubljev.

To je Pohoma zanimalo in začel je trgovca natančneje izpraševati. Trgovec mu je vse natanko razložil.

»Moral sem pa občinske odbornike dobro podkupiti. Dal sem jim obleke in tančice, po 100 rubljev, potem zabojček čaja in vina in žganja. Oral zemlje sem dobil po 20 kopejk. Evo, tu je pogodba! Zemlja leži tik ob reki in je najboljša za sejanje pšenice.«

»Tam je zemlje.« je nadaljeval trgovec, »da je ne obhodiš niti v enem letu, a vsa je baškirska. Ljudje so pa neumni kot konji. Lahko bi jim zemlje odvzeli kar zastoj.«

»E.« je začel premišljevati Pohom, »zakaj naj bi jaz plačal za 500 oralov zemlje 1000 rubljev in si naložim še dolg povrh? Tam je pa za 1000 rubljev toliko zemlje!«

4. žene in otroci oseb, omenjenih v točkah 2 in 3;

5. hišno služabništvo in nameščenci.

Prijave se morajo vložiti pri pristojnem občinskem oblastvu, torej v Ljubljani pri mestnem magistratu na predpisanem obrazcu, kateri se dobi pri pravkar omenjenem oblastvu. Vložiti jo mora zavezanec zemljarine. Prijavo more vložiti tudi pooblaščenec, priložiti pa mora tozadevno pooblastilo.

Na zahtevo davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblastvo po izpovedbah zavezanca. Prijave, ki se predložijo po preteku odrejenega roka, se za znižanje dopolnilnega davka ne bodo upoštevale.

Za resničnost števila članov skupnega domačega gospodarstva, kakor tudi za podatke po točkah 1—5 je poleg davčnega zavezanca odgovorno tudi občinsko oblastvo.

* * *

Še nekaj o podjetnosti in vnovčevanju kmetijskih proizvodov.

Kakor opažamo zadnje čase, naš »Kmetijski list« posveča veliko pažnje vnovčenju kmetijskih proizvodov. To je lepo in prav. Prav pa ni, da se o tem samo piše, a še to največ le v tem listu. Ali ima morda res samo »Kmetijski list« interes ali dolžnost, posvečati redno dolge članke temu, danes najbolj perečemu vprašanju?

Pogrešeno pa je tudi sodelovanje kmetijskih strokovnjakov. Ali naj se samo g. Gomišček peča s tako važnimi zadevami? Kaj pa drugi? Kje so?

Akoravno smo Slovenci v primeri z drugimi narodi maloštevilni, vendar smo znani izven mej po svojih originalno velikih možeh — v kmetijski stroki pa nimamo niti običajnih organizatorjev, kateri bi znali samo kopirati moderno inozemsko kmetijstvo.

V.

Pohom je začel izpraševati, kako se pride v baškirsko pokrajino. Trgovec mu je povedal vse natanko, on pa se je takoj podal na pot. Skrb za domačijo je prepustil ženi, hlapca pa je vzel s seboj. Odpeljala sta se najprej v mesto, kjer sta kupila čaja in drugih daril, kakor je povedal trgovec, potem sta pa potovala in potovala.

Sedmi dan sta prišla do Baškirov. Bilo je res vse tako, kakor je pripovedoval trgovec. Vsi so živeli v ravnini ob reki. Ljudje ne orjejo in ne jedo kruha. Po plodni ravnini se pasejo le konji v velikih gručah. Žrebeta imajo privezana doma, kobile pa priženejo dvakrat na dan k žrebičkom. Kobile tudi molzejo in iz mleka delajo sir. To delo opravljajo žene, možje pa pijejo čaj in jedo meso in se vesele. Vsi so vedno veseli, kakor da bi živeli celo leto na ohceti. Narod je nepoučen in tudi rusko ne zna, je pa zelo prijazen in dober.

Ko so Baškirci zagledali Pohoma, so takoj prišli ven iz svojih šotorov in ga obstopili. Tolmača so kmalu našli. Pohom mu je povedal, da je prišel zaradi zemlje. Baškirci so se razveselili in so Pohoma takoj povabili v šotor in ga posadili na mehke preproge. Nato so mu prinesli čaja in kobiljega mleka. Tudi ovna so zaklali njemu v čast.

Pohom pa je zložil z voza svoje darove in jih je začel deliti Baškircem. Baškirci so bili darov zelo veseli in so se začeli z njim pogovarjati s pomočjo tolmača.

»Rekli so mi,« je dejal tolmač, »naj ti povem, da si se jim prikupil in priljubil in da je tukaj navada, da se gostu ustrezne v vsakem oziru. Ti si nas obdaril, sedaj pa povej ti, kaj se ti pri nas najbolj dopade, da ti darove poplačamo.«

Ako na primer čitamo knjigo »Kmetijske razmere na Češkem«, katera je bila spisana že leta 1909., se moramo čuditi, da smo imeli že pred 20. leti priliko seznaniti se podrobno z moderno organizirano prodajo in kmetijsko industrijo na Češkem. Kljub krvavi potrebi našega kmetijstva po takih in sličnih ustanovah pa se v dveh desetletjih nismo mogli — razen organiziranja nekaj mlekarških in strojnih zadrug — niti za las približati našim severnim bratom — vzor - kmetovalcem, pač pa je zelo verjetno, da so nas oni v tem času pustili daleč, daleč nazaj...

Kdor jo pazno čital članek v predzadnjem »Kmetijskem listu« o dobičku pivovarne »Union«, se je brez dvoma čudil uspehu te dobičkanosne tovarne. V zgoraj navedeni knjigi pa smo že pred 20. leti čitali, kako tamšnjim kmetovalcem sipljejo take zadržne pivovarne blagostanje in srečo, a se nas ni ničesar prišlo. Ako bi bili takrat sami vzeli v roke pivovarske vajeti, bi bili že dolgo vrsto let sami sebi dobri odjemalci ječmena, hmelja, delovnih moči itd. Vrhu tega bi delali z lepim dobičkom — pa čeprav bi pivo tudi ceneje pili — tako pa nas ima v pesti inozemski kapital.

Ista pesem, kakor pri pivu, se opaža pri sladkorju, špiritu, kvasu, mesu, škrobu, konzervah, deloma pri elektriki, papirju, raznem orodju itd. Naštevali bi lahko brez konca in kraja.

Zelo se moti, kdor misli, da je naša zemlja kriva, da živimo v revščini, ali da naš kmetovalec ni dosti marljiv ako gara od zore do mraka in tolče komaj zabeljen močnik — ne moti se pa, ako ugotavlja, da so vse mizerije krivi oni, kateri so bili poklicani, da mu svetijo v temi boja za svoj in svojega bližnjega obstoj, niso mu pokazali pravega cilja, ampak so ga obratno slepili, begali in slabili. — Vsi ti in ne naša konservativnost je kriva, da je danes tako!

V. J.

»Najbolj mi je všeč vaša zemlja,« je odgovoril Pohom. »Pri nas je malo zemlje in še ta je vsa izrabljena, pri vas pa je zemlje mnogo in tudi dobra je, da še nisem videl takšne.«

Tolmač je Baškircem povedal, kaj je rekel Pohom. Baškirci so se začeli med seboj pogovarjati, toda Pohom jih ni razumel. Videl pa je, da se smeja. Nato so vtihnili, pogledali Pohoma, tolmač pa je začel:

»Pravijo mi, naj ti povem, da so pripravljene ti dati za tvoje blago toliko zemlje, kolikor jo hočeš. Kar z roko pokaži — in tvoja je!«

Nato so govorili zopet med seboj in izgledalo je, kakor da se prepirajo. Pohom je vprašal, zakaj vpijejo, tolmač pa mu je rekel:

»Eni pravijo, da je treba zaradi zemlje vprašati starešino, češ, da brez njega to ne gre. Drugi pa pravijo, da gre tudi brez njega.«

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO
PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOŠKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA ŠIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, CEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZA VODO

Ali bo naš krompir res le za krmo?

Ako poslušamo našega kmeta v letošnji zimi, nehoti opazimo, da vse premalo cenimo naše blago. Kakor v obilni sadni letini krmi-mo lepo sadje — katero bi n. pr. Afrikanec cenil kot najboljšo slaščico — tako letos brez prevdarka pokladamo živini naš krompir. — Res je bolj gospodarsko, da ga poje živina in prašiči, kakor da nam z ozirom na slabo kupčijo zgnije po kletih. Vendar pa kljub tej resnici preživljamo veliko pogreško. Če bi bilo v nas malce več podjetnosti, bi zlasti daleč preko mej poznani »gorenjski« krompir dobil dobrih in rednih odjemalcev.

Zato pa je potrebno dobre in zdrave reklame. Prepričan sem, ako bi n. pr. v Beogradu organizirali prodajo toplega pečnega krompirja, da bi ga že v tej obliki vnovčili cele vagone. To pa bi bil šele začetek. Ko bi ondodni prebivalci in okoličani okusili dobroto našega krompirja (ki ne zaostajo dosti za kostanjem) bi ga brez dvoma vsak hotel dobiti večjo množino.

Zlasti bi doživeli kolosalen uspeh, ako bi ga prodajali v plombiranih vrečah — pod gotovo znamko!

Razmišljajmo o tem — a tudi storimo kar nam veleva pamet. Samo malce več uvidevnosti in podjetnosti nam je potrebno — drugo vse že imamo!

Kaj je »standard«?

Dandanes se mnogo govori in piše o »standardiziranju« blaga. Ljudje to besedo berejo in berejo, ne razumejo je pa ne, in zato jim pisarenje o »standardiziranju« prav malo pomaga.

Kaj je to »standard«? Ta beseda je angleška in pomeni »stopinja«. Ne stopinja v hoji, ampak v napredku, torej stopinja v višino, kakor po lestvici. Naj povemo zgled.

Znano je, da žive naši drvarji, ki hodijo s trebuhom za kruhom daleč tja dolj v Slavonske ali v bosanske gozdove, skoraj samo od žgancev in špeha. Zjutraj žganci, opoldne žganci, zvečer žganci — to je ves teden njihova hrana. Včasih tudi v nedeljo ni nič boljšega. Pa tudi pri nas doma je mnogo osebenkov, bajtarjev, viničarjev itd., ki ne žive dosti bolje, zlasti pozimi, ko nimajo dela. O takih ljudeh pravimo, da žive na jako nizki življenski »stopinji«, ali z drugimi besedami: življenski »standard« teh ljudi je nizek.

Vemo pa tudi, da živita ameriški in angleški delavec dosti bolje. Angleški delavec pije zjutraj čaj in si maže na bel kruh surovo maslo. To je najmanj, kar ima. Navadno pa ima že za zajutrek košček pečnega mesa ali med ali mehko kuhana jajca in sveže ali vkuhanu sadje. Da tudi opoldne in zvečer ne strada, se razume. Zato pravimo, da živita ameriški in angleški delavec na visoki življenski stopinji, ali: njihov življenski »standard« je visok. Mi stojimo nizko, oni pa visoko nad nami v svojem razvoju.

Sedaj boste tudi lažje razumeli, kaj je »standardizirano« blago. Blago je lahko dobro ali slabo. V mleku je velik del vode, potem je nekaj sira, nekaj pa maščobe (smetane). Praksa nam kaže, da nima vsako mleko jednake množine sira ali maščobe, ampak eno več, drugo manj. To je odvisno od plemena živali, od nege živali in od krme. Maščobo mleka lahko izračunamo in jo izrazimo potem v procentih, n. pr. mleko ima 2% maščobe, 3 procente ali več procentov. Mleko, ki ima najmanj maščobe, ima torej najnižjo »stopinjo« ali najnižji »standard«. »Standard« ali stopinjo izražamo navadno v številkah. Te številke nam povedo, koliko »dobrih točk« ima to ali ono blago.

Blago, ki sploh nima prave tržne vrednosti, sploh nima »standarda« ali stopinje. To je navadno »domače« blago, ki je za otroke morebiti, za trg pa ne.

O „TEŽAKOVEM OLJU ZA ŽIVINO“ piše dne 3. januarja 1930. gosp. Franjo Spacir iz Omanovca, Slavonija, dobavitelju istega sledeče:

„Moram Vam javiti, da Vaše olje ni dobro samo za svinje, teleta in žrebeta, temveč koristi zelo tudi konjem, ako ga dobivajo, pa konji postanejo zelo živahni, močnejši in hitrejši. Tudi krava, za katero sem že mislil, da mi bo sigurno poginila, je ozdravela in se je pri tem celo dobro zredila, predno je potrošila eno ročko olja. Jaz priporočam vsakomur Vaše hranilno olje, ali to gre vendarle počasi, ker je kriza za denar, ljudje pa so žal preveč maloverni in na svojo lastno škodo ne vedò, da se denar z oljem zelo dobro obrestuje.“

Spoštovanjem
Spacir l. r.

Iz te odkrite izjave se jasno vidi, da je „Težakovo olje za živino“ od velike važnosti za živinorejce, pa bi bilo v interesu živinorejcev, da bi za rejo svoje živine rabili v večji meri gornje olje, ki ga dobijo lahko vselej edino pri tvrdki:

M. Težak, Zagreb, Gundulićeva 13.

Dandanes določajo tržno vrednost že skoraj vsakega blaga po »standardu«. Jajca n. pr., ki pridejo sveža na trg, imajo zaradi svežosti že eno točko večjo vrednost. Če so od plemenskih živali, pride zopet ena točka zraven. Če so primerno težka, zopet pridobe, in tudi če so vsa enake barve. »Standard« mora biti seveda potrjen in garantiran, drugače nima smisla. Če kupim »standardizirano« blago (jajca, surov maslo), pa se pokaže, da ima napako, imam pravico do brezplačne zamenjave ali pa denar nazaj! »Standard« je torej tudi garancija za dobro blago, oziroma vsaj za tiste točke, na katere je blago »standardizirano«.

»Standardiziranje« je torej še nekaj več kakor sortiranje. »Standardiziranje« dobiva danes tudi v prodaji kmečkih pridelkov vedno večjo veljavo in zato bo dobro, če se tudi naši kmetje s to novostjo čimprej seznanijo. Cilj »standardiziranja« blaga pa je, da se kvaliteta blaga čim višje dvigne. Blaga, zlasti poljedelskega, je dandanes namreč mnogo preveč na svetu in zato ljudje lahko izbirajo le najboljše blago.

Izvirne francoske pastile

VALDA'

proti nadihu, nahodu, griobolu, katarju, gripi, influenci

Prodajajo vse l. karne in drogerije.

«KMETIJSKA MATICA»

Razprodajalec žepnega Kmetijskega koledarja za leto 1930 uljudno prosimo, da nam denar za razprodane koledarje čimprej nakažejo po poštni položnici, ki je bila priložena koledarjem. Založba mora poravnati svoje račune točno, zato mora tudi točno obračunati razprodano blago. Z zavlačevanjem povzročate samo neprilike in nered.

Kmetijska Maticea. Ker nam je ostalo še nekaj izvodov knjig Kmetijske Matice, sporočamo vsem onim, ki teh knjig še nimajo, da si jih lahko še naročijo. S poštno vred stanejo Din 34.—. Naj ne bo prave kmetijske hiše brez knjig Kmetijske Matice!

Vse gg. poverjenike uljudno prosimo, naj z vso vnemo delujejo na povečanje števila udov Kmetijske Matice. Z nabiranjem udov se ne sme odlašati do zadnjega! Vse dobre kmetovalce pa prosimo, naj se tudi sami pobrigajo, da bodo pravočasno postali udje Kmetijske Matice. Ne bo jim žal.

RADIO-LJUBLJANA.

Naša društva in radio.

Večina naših društev razpolaga z večjo ali manjšo, bolj ali manj udobno dvorano, v kateri se vrše njene prireditve. Take prireditve seveda zahtevajo mnogo truda, ker so vsi sodelujoči sicer stalno zaposleni s svojim dnevnim delom. So pa zato tem večjega pomena in imajo tem večjo vrednost. Vendar pa si naše podeželsko ljudstvo želi pogosteje takih prireditev, kar pa je ravno iz prej navedenega vzroka zelo težko. Bodi že kakorkoli, na kmetih poteka življenje vendar le bolj ob strani ostalega kulturnega dogajanja, kar utegne imeti svojo dobro stran, a se vsaj danes ne more več stalno dopuščati. Ljudstvo samo želi prireditve in stikov z ostalim kulturnim življenjem. Najlepši izhod je pri tem za naša društva — radio, s katerim morejo vsaj delno zadovoljiti želje in potrebe našega podeželskega ljudstva. Precej naših društev je že toliko naprednih, da je žrtvovalo večjo vsoto za nabavo radioaparata.

Double-modni kam-garn, sportni ševjet

za fine maške obleke in sukne

R. Miklaur, Pri skofu'

Ljubljana

Ljugarjeva ulica - Medar-ska ulica - Pred škofijo

Glasom obvestila maršalata dvora z dne 28. decembra 1929, št. 1712 je Nj. Vel. Kralj blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad X. ljubljanskim jubilejnim velesejmom, ki se bo vršil v času od 29. maja do 9. junija t. l. ter jugoslovansko šumarsko in lovsko razstavo v Ljubljani, ki se bo vršila od 31. avgusta 1930.

Pridobnina za leto 1930. Vsa podjetja, obrati (trgovski, industrijski, obrtni) in vse osebe, ki se bavijo s samostojnimi poklici, kakor tudi vse druge, pridobnini zavezane osebe, morajo v času od 5. januarja do 5. februarja 1930 vložiti prijavo dohodka, ki so ga v svojem obratovanju dosegle v letu 1929. — Prijavo je vložiti posebej za vsak obrat, a ravno tako posebej za vsako vrsto poslovanja. Kdor te prijave ne vloži, plača 3%, ali 10% kazenski davek.

Občni zbor Konjerejskega društva za Mariborsko oblast. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila z rešenjem z dne 2. januarja 1930, št. 104597/29 za občni zbor Konjerejskega društva za Mariborsko oblast, kateri se vrši dne 15. januarja 1930 v Celju 50% popust za vozne karte veljavne za vse vlake, izvzemši S. O. E., od dne 13. do 17. januarja za udeležence tega občnega zbora. Potrdila udeležbe se bodo dobila na občnem zboru.

VI. vinski sejem v Središču se vrši v običajnih zadružnih prostorih pri g. županu M. Rakušu v Obrežu v torek dne 21. t. m. ob 11. uri dopoldne. Na kolodvoru bodo sani, oziroma vozovi in avtomobili na razpolago. Ker je zrastle letos izredno dobra vinska kapljica, ki bo interesantom na razpolago iz celega ljutomersko-ormoškega okoliša, se vljudno vabijo vsi, ki se zanimajo za staro in novo ljutomersko vino, da stopijo na tem sejmu v direktni stik z producenti, ki jim jamčijo za pristno kapljico po najnižji dnevni ceni. Za topla jedila bo preskrbljeno. Na svidenje torej v torek 21. t. m. na vinskem sejmu v Središču.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Tečaj za mizarstvo luženje na Bledu. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v prvi polovici februarja 1930 na Bledu tečaj za mizarstvo luženje. Tečaj bo trajal tri dni. Poučevalo se bo luženje raznovrstnega mehkega in trdega lesa, pri čemer se bodo uporabljala najnovejša lužila po najmodernejših receptih. Udeleženci bodo dobili tudi navodila glede nabave lužil in pregled receptov za njih sestavo. V tečaj se sprejmejo predvsem mojstri, po razpoložljivosti

prostora pa tudi pomočniki z daljšo prakso. Prijave s točnim naslovom prijavitelca je poslati najkasneje do 20. januarja 1930 neposredno Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Mednarodna situacija na tržiščih kož divjadi kaže tendenco navzdol. Glavni vzrok tej depresiji leži v ameriški denarni in borzni krizi. Amerika je največji kupec kož divjadi iz vseh delov sveta. Vsled tega je težko verjetno, da bi se cene kožam na svetovnih tržiščih v doglednem času stabilizirale. Ni pa izključeno, da bodo cene kožam navzlic temu porasle. Na kožni sejem, ki se vrši v Ljubljani na velesejmu dne 27. in 28. t. m., pride mnogo domačih in inozemskih interesentov kupcev. Čimveč blaga bo tukaj zbranega, tem ugodnejše prodajne cene bo mogoče doseči, ker za malo množino blaga se tujemu kupecu pot v Ljubljano ne bi izplačala. Vsled tega naj loveci čimprej oddajo svoje blago »Divji koži« na velesejmu v Ljubljani, katere naloga je, da skrbi za ugodno vnovčenje blaga. Blago se sprejema do 25. t. m.

Sivalni stroji

„GRITZNER“, „ADLER“, „KAYSER“

in

KOLESA

najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena kakor tudi

pisalni stroji „URANIA“ edino le pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Preternovega spomenika ob vodi. Telefon 2913

večletna garancija Pouk v vezenju brezplačen.

Se li želite znebiti svojega revmatizma, gihta?

Trganje in zbadanje v udih in sklepih, otekli udje, poškodovane roke in noge, trganje, zbadanje in krčenje mišic v raznih delih telesa, čisto tudi slabost oči so posledice revmatizma in boleznih kosti, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen še bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkrajja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ni takozvano univerzalno ali tajno zdravilo, temveč je to produkt, ki ga nudi priroda sama za rešitev bolnega človeštva.

Vsaki dobi brezplačno poizkušnjo!

Pišite mi takoj in dobili boste pri mojih, v vseh deželah obstoječih skladiščih popolnoma zastonj in franco enkratno poskušnjo skupaj s poučno razlago. In tako se boste sami uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse No. 5, Abt. 16.

Za jesensko in zimsko gnojenje priporočamo

Thomasovo žlindro

vedno v zalogi pri osred gosp. zadrugi

EKONOM

V LJUBLJANI

Kolodvorska ul. 7

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na Tiskarno »MERKUR«, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23.

Naročajte
»KMETSKI LIST«!

EKONOM osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska 7 ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Tomaževo žlindro, kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr.

V Trebnjem je zaloga pri Iv. A. Groseku.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257 REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO Brzjav: »Kmetaki doma« Telefon 2847

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

e. Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesčni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročtvu, na vključbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12½ in od 3 — 4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12½.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, prtiličje, poleg stolne cerkve.